

COLLEGE VAN BEROEP VOOR DE EXAMENS

No 2026/20/1291

HET COLLEGE VAN BEROEP VOOR DE EXAMENS

Uitspraak op het beroep van [appellante], [studentnummer], gericht tegen het besluit van de examencommissie van de Faculteit der Bètawetenschappen (hierna: verweester) om een sanctie wegens fraude in de cursus Bachelorproject Informatica (XB_40001) op te leggen.

I. Loop van het geding

Appellante heeft op 18 september 2025 bij het College van Beroep voor de Examens (hierna: College) beroep ingesteld tegen het besluit van verweester, bekend gemaakt op 7 augustus 2025. Op 30 september 2025 heeft het College aan verweester gevraagd om in overleg met appellante na te gaan of een minnelijke schikking van het geschil mogelijk is. Op 8 oktober 2025 heeft er een gesprek plaatsgevonden tussen appellante en verweester. Er is geen minnelijke schikking tot stand gekomen. Verweester heeft op 14 oktober 2025 een verweerschrift ingediend.

Het beroep is behandeld op de zitting van het College van 2 februari 2026. Appellante was aanwezig op de zitting. Namens verweester zijn J. Veltman (lid examencommissie), M. Bakker (ambtelijk secretaris) en P. van Zon (toehoorder) verschenen. Partijen hebben hun standpunten mondeling toegelicht.

II. Feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting gaat het College uit van de volgende feiten.

Appellante volgde de bacheloropleiding Computer Science. In het kader van haar bachelorproject Informatica liep zij stage en schreef zij een thesis. In de literatuurlijst van deze thesis bleken vier van de dertien bronnen onjuist te zijn weergegeven. Volgens verweester vertoonden deze onjuistheden kenmerken van zogenoemde AI-hallucinaties. Het gebruik van AI – ook als hulpmiddel – is bij het bachelorproject niet toegestaan. Op grond van artikel 7 van de studiehandleiding van het bachelorproject en artikel 19 van de Regels & Richtlijnen heeft verweester daarom fraude vastgesteld. Aan appellante is een 0,0 toegekend en een officiële waarschuwing gegeven. Zij mocht de thesis binnen een maand opnieuw inleveren; deze is vervolgens beoordeeld. Als gevolg van de fraudesanctie is appellante echter uitgesloten van afstuderen met cum laude, nu artikel 14, vierde lid, van de Regels & Richtlijnen bepaalt dat bij een vastgestelde fraude geen cum laude kan worden toegekend.

III. Standpunten van partijen

Standpunt van appellante

Appellante voert aan dat zij een fout heeft gemaakt in de opmaak van de literatuurlijst van haar bachelorthesis. Deze fout stond volgens haar vanaf het begin in de literatuurlijst en is bij twee ingeleverde conceptversies van de thesis niet door haar begeleidersesignaleerd. Pas nadat het project was beoordeeld en haar afstuderen aan DUO was doorgegeven, is de omissie ontdekt. Haar begeleider had haar aanvankelijk medegedeeld dat er volgens verweerster geen verdere actie nodig was.

In het kader van haar bachelorproject heeft appellante stagegelopen en een thesis geschreven. De inhoudelijke basis van de thesis is grotendeels ontleend aan data die zij tijdens haar stage heeft verkregen. Wetenschappelijke literatuur is in de thesis uitsluitend gebruikt ter definiëring van begrippen en ter duiding van de resultaten van de gebruikte surveys. Appellante had er belang bij een 8,0 of hoger voor haar thesis te behalen om haar cum laude-status te behouden; haar begeleider was hiervan op de hoogte.

Appellante erkent dat vier referenties in de literatuurlijst van de thesis onjuist zijn geformatteerd en dat zij de literatuurlijst onvoldoende heeft gecontroleerd. Gedurende haar bacheloropleiding maakte zij gebruik van een online tool om bronvermeldingen automatisch te genereren; dit heeft niet eerder tot opmerkingen of problemen geleid. Volgens appellante zijn drie van de vier referenties eenvoudig te traceren. De vierde verwijzing bevat een onjuiste link naar een ander onderzoek, maar ook daarvoor kan zij de correcte bron alsnog aanleveren. De begeleider heeft bevestigd dat de betreffende onderzoeken daadwerkelijk bestaan, maar dat de verwijzingen onjuist zijn weergegeven. Volgens appellante is daarom geen sprake van verzonnen of door AI gehallucineerde bronnen, maar van onzorgvuldig geformuleerde bronvermeldingen.

Op 7 augustus ontving appellante bericht dat alsnog een formele fraudezaak was geopend, maar volgens haar begeleider was dit een logistiek vereiste om de thesis opnieuw te kunnen inleveren. Appellante erkent dat zij een fout heeft gemaakt en dat het opnieuw inleveren van de thesis noodzakelijk was. Zij stelt dat het openen van een officiële fraudezaak slechts een formaliteit om administratieve redenen betrof. Dat deze formaliteit ertoe heeft geleid dat zij haar cum laude-status verliest, acht zij oneerlijk. Appellante wijst erop dat het in casu ging om een derde (extra) feedbackronde waarin een fout werdesignaleerd die eenvoudig hersteld kon worden door herindiening van de thesis. De verstreckende gevolgen van de sanctie staan volgens haar niet in verhouding tot de aard van de fout. Dat deze formaliteit heeft geleid tot het verlies van haar cum laude-status acht zij onevenredig en onrechtvaardig, mede gelet op haar jarenlange inzet om een cum laude-aantekening en een honouronderscheiding te behalen.

Standpunt van verweerster

Verweerster voert aan dat zij op 6 augustus 2025 van de scriptiebegeleider van appellante een melding ontving over onjuistheden in de literatuurlijst van de thesis van het bachelorproject. Vier van de dertien bronnen bleken onjuist vermeld: er waren verkeerde auteursnamen opgenomen, er was een niet-bestaand artikel vermeld, er waren auteurs genoemd die niet bij het artikel betrokken waren, en de auteurs waren in een verkeerde volgorde opgeschreven. De begeleider vermoedde dat deze fouten het gevolg waren van het gebruik van generatieve AI.

Na beoordeling van de melding heeft verweerster geconcludeerd dat er sprake was van ongeoorloofd gebruik van generatieve AI en daarmee van fraude in de zin van artikel 19, aanhef en onder h, van de Regels en Richtlijnen van de examencommissie van de Faculteit der Bètawetenschappen (hierna: R&R). In de studiegids en de bachelorhandleiding is het gebruik van generatieve AI bij het bachelorproject niet toegestaan en worden onjuiste referenties als fraude aangemerkt. Verweerster heeft daarom een 0,0 toegekend, een officiële waarschuwing gegeven en appellante de gelegenheid gegeven om de thesis opnieuw in te leveren. Vanwege de vakantieperiode kon er geen gesprek plaatsvinden tussen verweerster en appellante. Appellante is echter wel in de gelegenheid gesteld schriftelijk te reageren, maar heeft daar geen gebruik van gemaakt. De thesis is tijdig heringediend en beoordeeld.

Ten aanzien van het verlies van de cum laude-status verwijst verweerster naar artikel 14, vierde lid, van de R&R, dat cum laude uitsluit bij fraude. Slechts in geval van uitzonderlijke persoonlijke omstandigheden kan van deze bepaling worden afgeweken. Van dergelijke omstandigheden is volgens verweerster in dit geval geen sprake.

Voor zover appellante stelt dat de begeleider de fouten eerder had moeten signaleren en dat appellante daarom niet verantwoordelijk is, voert verweerster aan dat een student te allen tijde verantwoordelijk blijft voor de inhoud en juistheid van het eigen werk. Het gebruik van een niet-toegestaan hulpmiddel en de daaruit voortvloeiende onjuiste referenties komen voor rekening van appellante. Dat de melding aanvankelijk is gedaan met het oog op het administratief heropenen van het thesistraject, doet hieraan volgens verweerster niet af. Na ontvangst van de melding heeft verweerster de zaak zelfstandig beoordeeld en geconcludeerd dat sprake is van fraude.

Concluderend blijft verweerster bij haar standpunt dat er sprake is van fraude en acht zij de opgelegde sanctie gerechtvaardigd.

IV. Overwegingen van het College

Het beroep van appellant is tijdig ingesteld en voldoet ook aan de andere wettelijke eisen. Het beroep is derhalve ontvankelijk.

Het is ingevolge artikel 7.12b van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) aan verweerster om onderzoek te doen naar aanleiding van een melding van een vermoeden van fraude bij toetsing. Ingevolge artikel 7.12b, derde lid, van de WHW heeft verweerster daartoe een regeling vastgesteld, te weten de eerder besproken R&R.

In artikel 19, eerste lid, van de R&R is bepaald dat onder fraude wordt verstaan ieder handelen of nalaten van een student waardoor een juist oordeel over zijn kennis, inzicht en vaardigheden, of die van een andere student, geheel of gedeeltelijk onmogelijk wordt. In artikel 19, tweede lid, onder h, van de R&R is bepaald dat als fraude in ieder geval wordt aangemerkt: “het inleveren van werk dat geheel of gedeeltelijk is gegenereerd met behulp van kunstmatige intelligentie, op een manier waarop het lijkt alsof het eigen werk betreft”.

Het gaat in dit beroep om de vaststelling van fraude in het bachelorproject Informatica (XB_40001), meer specifiek om de vaststelling van fraude in de thesis die in het kader van dit bachelorproject is geschreven. Verweerster heeft bepaald dat er sprake is van fraude omdat appellante vier onjuiste bronvermeldingen heeft in haar literatuurlijst. Volgens verweerster waren er verkeerde auteursnamen opgenomen, is er een niet-bestaand artikel vermeld, worden er auteurs genoemd die niet bij het artikel betrokken waren, en zijn de auteurs in verkeerde volgorde opgeschreven. Deze onregelmatigheden zouden wijzen op zogenoemde hallucinaties als gevolg van het gebruik van AI. Appellante heeft daartegenover gesteld dat de betreffende bronnen eenvoudig te herleiden zijn tot bestaande publicaties en dat geen sprake is van fictieve bronnen of hallucinaties.

Het is bij het opleggen van een sanctie wegens fraude aan verweerster om te onderbouwen dat appellante de regels heeft overtreden. De bewijslast rust bij een dergelijk belastend besluit op verweerster, waarbij buiten redelijke twijfel vast moet komen te staan dat de student heeft gefraudeerd. Het College oordeelt, op basis van het overgelegde dossier en de verklaringen van appellante in beroep – welke niet door verweerster zijn weerlegd – dat niet voldoende is aangetoond dat sprake is van fraude. Vaststaat dat vier bronnen onjuist zijn weergegeven. Daarmee staat echter niet zonder meer vast dat deze fouten het gevolg zijn van AI-hallucinaties, temeer nu de betreffende publicaties traceerbaar zijn en herleid kunnen worden tot bestaand onderzoek. Naar het oordeel van het College duiden de geconstateerde omissies eerder op onzorgvuldigheid bij het opstellen van de literatuurlijst dan op het gebruik van fictieve bronnen.

Verder overweegt het College dat – anders dan verweerster stelt – niet is voldaan aan artikel 7 van de studiehandleiding van het bachelorproject, waarin is bepaald dat bronnen die niet te traceren zijn, worden

aangemerkt als fraude. Naar het oordeel van het College zijn de inconsistenties niet van dergelijke aard dat de bronnen niet te traceren zijn. Het College is derhalve van oordeel dat het besluit van verweerder niet op voldoende zorgvuldige wijze tot stand is gekomen en dat de motivering van het besluit van verweerder de beslissing tot sanctionering niet kan dragen.

Gelet op hetgeen hiervoor is overwogen komt het College tot de conclusie dat het beroep van appellante slaagt. Dit leidt tot de volgende beslissing.

V. Uitspraak

Het College:

- verklaart het beroep gegrond en vernietigt het besluit van verweerder voor zover het de vaststelling van fraude en het opleggen van een sanctie op grond van artikel 19 van de R&R betreft, en
- draagt verweerder op om binnen 14 dagen na toezending van deze uitspraak een nieuw besluit te nemen met inachtneming van het hiervoor overwogene.

Aldus gedaan te Amsterdam, op 2 maart 2026, door mr. dr. A.J.G.M. van Montfort, voorzitter, dr. A.J.M. Ligtenberg en R.A. Brouwer, leden, in aanwezigheid van mr. M. Lukić, secretaris.

mr. dr. A.J.G.M. van Montfort,
voorzitter

mr. M. Lukić,
secretaris

Tegen een uitspraak van het College van Beroep voor de Examens kan, onder vermelding van een deugdelijke motivering, door betrokkene beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. De termijn voor het indienen van een beroepschrift is zes weken. Er kan gebruik worden gemaakt van een webformulier voor Veilig Mailen. Er is griffierecht verschuldigd. Zie www.raadvanstate.nl/studentzaken.